

HABRUTA NIGHT

TUESDAY | 3•3•20 | 9 PM
SHAARE ZION

MATANOT LA'EVYONIM AND TZEDAKA ON PURIM

Tonight's learning is dedicated
L'Refuah Shelema Refael David Ben Claudie

Reproduced by Habruta Night Booklet with permission of the
copyright holders, ArtScroll / Mesorah Publications, Ltd.

Design: mdkgraphicdesign@gmail.com

“

Week 54

Topic

עניני פורים

”

TOPIC DISCUSSION

The significance of the month of *Adar*

The mitzvah of *Mahazit Ha'shekel*:

Time, amount, to whom?

The mitzvah of *Matanot La'Evyonim*:

Amount, to whom, how many?

The differences between *Mishloach Manot* and *Matanot La'Evyonim*.

מגילה יג:

לא יגרע מצדיק עיניו. ונתן עיניו צמעה הנדיקים לשלם להם (ג) אף לימים רבים מדה צמדה: וזתה ויצא ממונה שאול. שהיה לנוע: וזה ויצאת ממנו אסתר. בתרגום של מגילה^א מייחס מרדכי ועושהו עשירי לשאול ומשאלו עד צנינון וכתיב היא אסתר בת דודו ואין ל^ב ראה אחרת צמתיים שאלה משאלו:

מסרתן. ללא והוא לניעות של יתפרסם הדבר שמסר לה סימנין: שנאמר לא יגרע מצדיק עיניו. וקופיה דקרא וישיבם ללגל ויגבהו והיינו גדולה ולדמות: ואם הגים דעתו ב'. הכי סמי קראי וישיבם ללגל ויגבהו ואם אסורים בוקים על ידי שמוגיהין עלמן בלון לדי עניות וסורים: ושובלית. מתמת נקיות של מהל מלוכה ללדיק משכמתו של אהשוות: אדון ע"י עבדיו. וקלנון פרעה על שני סריסיו^א ששון מורסי. סס מקוס: לא ראינו שינה. ממון שהיתה חציה עליו היה מרצה שמשמש ואמל לשמות: משמרתו ובשורתך. אתה ממונה על עבודה אמת ואני ממונה על עבודה אחרת: ה"ג אחר הדברים האלה גדל המלך^א את המלך וגי'. במל עמל ומרש כתיב: וקא צני הש"ס אחר מאי. מה העיר עליו^א הכתוב שלל גדלו עד שכל מעשה היה: אחר שברא הקדוש ב"ה רפואה למכה.

לא יגרע מצדיק עיניו בשכר צניעות שהיה בה ברחל וזתה ויצא ממונה שאול ובשכר צניעות שהיה בו בשאול וזה ויצאת ממנו אסתר^א ומאי צניעות היתה בה ברחל דכתיב ויגד יעקב לרחל כי אחות אביה הוא וכי אחי אביה הוא והלא בן אחות אביה הוא אלא^א אמר לה מונסבת לי אמרה ליה אין מודה אבא רמאה הוא ולא יכלת ליה אמר לה (ב) אחי אנא ברמאות אמרה ליה ומי שרי לצדיק לסגוי ברמיותא אמר לה אין^א עם נבר תתבר ועם עקש תתפל אמר לה ומאי רמיותא אמרה ליה אית לי אחתא דקשישא מינאי ולא מנסיב לי מקמה^א מסר לה סימנים כי מנאי ליליא אמרה השתא מיכספא אחתאי מסרתינהו ניהלה והיינו דכתיב ויהי בבקר והנה היא לאה מכלל דעד השתא לאו לאה היא אלא מתוך סימנין שמשרה רחל ללאה לא הוה ידע עד השתא לפיכך זכתה ויצא ממונה שאול ומה צניעות היתה בשאול דכתיב ואת דבר המלוכה לא הגיד לו אשר אמר שמואל (ג) וזה ויצאת ממנו אסתר^א ואמר

רבי אלעזר כשהקב"ה פוסק גדולה לאדם פוסק לבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות שנאמר^א ויושיבם לנצח ויגבהו (וגו') ואם הגים דעתו הקב"ה משפילו שנאמר^א ואם אסורים בוקים וגו'. ואת מאמר מרדכי אסתר עושה אמר רבי ירמיה שהיתה מראה דם נדה לחכמים^א כאשר היתה באמנה אתו אמר רבה בר לימא (במשמיה דרב^א) שהיתה עומדת מחיקו של אחשוורוש וטובלת ויושבת בחיקו של מרדכי^א בימים ההם ומרדכי

יושב בשער המלך קצף בתנן ותרש אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן הקצף הקב"ה אדון על עבדיו לעשות רצון צדיק ומנו יוסף שנאמר^א ושם אתנו נער עברי וגו'^א עבדים על אדוניהן לעשות גם לצדיק ומנו מרדכי וא' דכתיב^א ויודע הדבר למרדכי וגו'. אמר רבי יוחנן בתנן ותרש^א שני טרסיים הוו והיו מספרין בלשון מורסי ואומרים מיום שבאת זו לא ראינו שינה בעיינינו בא

וגמיל ארם בספל^א כדי שימות והן לא היו יודעין כי מרדכי מיושבי לשכת הגזית היה והיה יודע בשבעים לשון אמר לו והלא אין משמרתו ומשמרתך^א אני אשמוד משמרתו ומשמרתך והיינו דכתיב ויבקש הדבר וימצא שלא נמצאו במשמרתן^א. אחר הדברים האלה (אחר מאי^א) אמר רבא אחר שברא הקב"ה רפואה למכה דאמר ר"ל אין הקב"ה מכה את ישראל אא"כ בורא להם רפואה תחילה שנאמר^א כרפאי לישראל ונגלה עון אפרים אבל אומות העולם אינו כן מכה אותן ואח"כ בורא להם רפואה שנאמר^א ונגף ה' את מצרים נגוף ורפוא^א ויבו בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו אמר רבא בתחילה במרדכי לבדו ולכסוף בעם מרדכי ומנו רבנן ולכסוף בכל היהודים^א הפיל פור הוא הגורל תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שמוח שמחה גדולה אמר נפל לי פור בירה שמת בו משה ולא היה יודע^א שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד^א ישנו עם אחד אמר רבא ליכא דידע לישנא בישא כהמן אמר ליה תא ניכלינהו אמר ליה מסתפינא מאלהו^א דלא ליעביד בי כדעבד בקמאי אמר ליה ישנו הם המצות אמר ליה אית בהו רבנן^א אמר ליה עם אחד הן שמא תאמר קרחה אני עושה במלכותך מפורין הם בין העמים שמא תאמר אית הגאון מינייהו מפורד כפיריה זו שאינה עושה פירות ושמא תאמר איכא מדינתא מינייהו ת"ל בכל מדינות מלכותך ודתייהם שונות מכל עם דלא אכלי מינן^א ולא נסבי מינן ולא מנסבי לן ואת דתי המלך אינם עושים דמפקי לכולא שתא בשה"י פה"י^א ולמלך אין שוה להניהם דאכלו ושתו ומכחו ליה למלכות ואפילו נופל זבוב בכוסו של אחד מהן זורקו ושותהו ואם אדוני המלך נוגע בכוסו של אחד מהן חובטו בקרקע ואינו שותהו^א אם על המלך טוב יכתב לאבדם ועשרת אלפים כבר כסף וגו' אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו והיינו דתנן^א באחד באדר משמיעין על השקלים להמן הכסף נתון לך והעם לעשות בו כמובן בעיניך אמר רבי אבא

וטובלת ויושבת בחיקו של מרדכי. ואם תאמר והא לא הי' עם החמת שלל' חדשים שהרי בכל יום היה אותו רשע מנוי אללס וי"ל שהיתה משמשת צמוד^א.

הכסף נתון לך. גימטריא דהכסף עולה הע"ך רמז לו שיתלה עליו^א.

ועל הכלאים^א ויאמר המלך

מגילה יד.

מש" דאחשורוש והמן בו. כלומר יש ללמוד מאחשורוש שאף גדעמו היה להשמידן: (אהחורין¹⁷) פ'מוטב. שגזרו עליהן תעניות לתשובה כדכתיב¹⁸ ל'ס וצבי ומספד שק ואפר יזעע לרצים: (א' חוץ מבקרא מוגילה. ואם תאמר נר חנוכה כבר פסקו הנציאים אבל צימי מנדכי היו מגי זכריה ומלאכי: מנבדות אהירות. צליחת מלכים אמרו שירה על היס: ה"ה נמי נימא. שהיא שירה: הכי גרסי אמר רבא¹⁷ בש"מא התם בו ו"א עבדי פרעה. שהרי למינות ילאו: אבתי עבדי אחשורוש אנו. ללא נאלו אלא מן המיתה: בין ארבא. דאמר להכי לא אמרי"ס הלל דאכתי עבדי אחשורוש הוה הא לאו הכי אמרינן: בין ארב נחמן. דאמר קריאת

המורכתי וצימי אמניא אמוך אמוך אמר לאמניא מדוע דרשת אלהי אדום¹⁹ ואליהו ואלישע ויונה בן אמיתי ישעיה צימי מנשה יואל נחום חנניק צימי יאשיה לפנייה אורייה מקרית יערים צימי ירמיה (ה) בגולה יחוקאל דניאל בשנת צ' לדריוש ברוך נריה שריה מתסיה חגי זכריה מלאכי ומנדכי גלגן בסדר עולם ועל דניאל אמרינן לעיל (ד' ג.) אינהו נביאי ואיהו לאו נביא אלא אפיק דניאל ועייל שמעיה שאמר לרצעים²⁰ אל תעלו ואל תלחמו עם אחיכם בני ישראל שנים לא ידעתי"ס²¹! נתבצר אהם. לשון גציה²² כמו וצלעות בשמים (דמיס²³): כשהוא אחות אהרן. ועדיין לא נולד משה: פתיחות פקדש. (י) משכן שליה: משום יחוד.

The Megillah continues:

“**אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה**”^[31] — *After these things.*

The Gemara inquires:

(**אַחַר מָאֵי** — *After what?*) What is the verse conveying by connecting Haman’s ascension to power specifically to the preceding events recorded in the Megillah?^[32]

The Gemara answers:

Rava said: Only after the Holy One, Blessed is He, created a remedy for the affliction;^[33] **דְּאָמַר רִישׁ** **אֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכָה אֶת יִשְׂרָאֵל אֲלָא אִם כֵּן בּוֹרֵא לְהֵם** — **לְקִישׁ** — **רְפוּאָה תְּחִילָה** — **The Holy One, Blessed is He, does not smite Israel unless He has created a remedy for them beforehand.** “**כִּרְפָּאֵי לְיִשְׂרָאֵל וְנִגְלָה עוֹן אֶפְרַיִם**” — **שְׁנָאמַר:** **“כִּרְפָּאֵי לְיִשְׂרָאֵל וְנִגְלָה עוֹן אֶפְרַיִם”**^[34] i.e. only then will they be punished.^[35] **— But in the case of the other nations of the world, it is not so. מְכָה אוֹתָן וְאַחַר כֵּן בּוֹרֵא לְהֵם רְפוּאָה** — **Rather, [God] smites them and only afterwards does He create a remedy.** **“וְנִגְנַף ה' אֶת־מִצְרַיִם נִגַף וְרְפוּאָה”**^[36] — **שְׁנָאמַר:** **“וְנִגְנַף ה' אֶת־מִצְרַיִם נִגַף וְרְפוּאָה”**^[37] **As it says: And Hashem will smite Egypt, smiting and healing.**

The Megillah continues:

“**וַיִּבְזוּ בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמֶרְדֵּכָי לְבַדּוֹ**” — ***It seemed contemptible in his eyes to lay hands on Mordechai alone.***^[38] The verse mentions Mordechai, then the people of Mordechai, and then all the Jews. Therefore, the Gemara expounds: **אָמַר רַבָּא בְּתַחֲלִילָה בְּמֶרְדֵּכָי לְבַדּוֹ** — **Rava said: At first Haman wished to destroy Mordechai alone.** **וּלְבִסּוּף בְּעַם מְרְדֵּכָי** — **Then he wished to destroy the people of Mordechai as well.** **— And who are considered “the people of Mordechai”?** **The Rabbis.** **— And finally he wished to destroy all the Jews.**

The Megillah continues:

“תָּנָא כִּינּוּן שֶׁנִּפְלַח פּוּר בְּחֹדֶשׁ אָדָר”^[40] — *Was cast pur, that is the lot.* — On this verse, a **Baraisa taught**: WHEN Haman saw that THE LOT FELL ON THE MONTH OF ADAR, שָׂמַח שְׂמֵחָה גְדוּלָה — HE REJOICED GREATLY. אָמַר נִפְלַח לִי פּוּר בְּיָרַח שְׁמַת בּוּ מֹשֶׁה — For HE SAID, “THE LOT FELL FOR ME ON THE MONTH IN WHICH MOSES DIED.” He felt this indicated that it was an unlucky month for the Jews, and he therefore felt confident that he would prevail. וְלֹא הָיָה — HOWEVER, HAMAN DID NOT REALIZE מֵת בְּאָדָר — THAT while [MOSES] DIED ON THE SEVENTH OF ADAR,^[41] וּבִשְׁבָעָה בְּאָדָר נוֹלַד^[42] — HE WAS also BORN ON THE SEVENTH OF ADAR.^[42] Consequently, it was, in fact, not considered an inauspicious month for the Jews.^[43]

The Megillah continues that Haman said to Achashverosh:

“ישנו עם־אֶחָד” — *There is a certain nation.*^[44]

Rava expounded this verse:

אָמַר רַבָּא לִיבָא דִּירַע לִישָׁנָא בִּישָׂא כְּהַמֵּן — Rava said: There was no one who knew how to slander as skillfully as Haman. אָמַר לִיהּ תָּא נִיבְלִינְהוּ — For [Haman] said to [Achashverosh], “Come, let us destroy [the Jews].” אָמַר לִיהּ — [Achashverosh] replied

to him:^[45] **מִסְתַּפִּינָא מֵאֱלֹהֵיוּ דְלֹא לִיעֲבִיד בִּי כְּדַעְבֵּד בְּקִמְאֵי — “I am afraid of their God, that He should not do to me as He did to my predecessors.”**

40. [Esther 3:7](#). Haman planned to destroy the Jews and he drew lots to determine the day on which to carry out his plan. The verse states that lots were cast “from day to day and from month to month.” This means that two lotteries were conducted. One lottery determined the day of the month, and one determined the month itself. His lottery came up with the thirteenth day of Adar, the twelfth month of the year.

41. Scripture does not state explicitly that Moses died on the seventh day of Adar, but it can be calculated using different information supplied by Scripture:

[Deut. 34:8](#) states that the Jews mourned Moses for thirty days. [Joshua 1:11](#) states that after they finished mourning Moses, they were given three days in which to prepare themselves to cross the Jordan River and take possession of the Land of Israel. They then crossed the Jordan on the tenth day of Nissan

מִן הַמִּצְוֹת „וַיִּשְׁנוּ” — אָמַר לִיהוָה — [Haman] said to [Achashverosh]: “They have been negligent ^[46] in their observance of the mitzvos, and their God will therefore not punish you for harming them.” — אָמַר לִיהוָה אֵית בְּהוּ רַבָּנִין — [Achashverosh] answered him: “There are the Rabbis among them, who do keep the mitzvos.”

הָן „עַם אֶחָד” הָן — אָמַר לִיהוָה: „עַם אֶחָד” הָן — [Haman] said to [Achashverosh]: “They are *one nation*.”^[47]
שָׁמָּא תֵּאמְרָא קְרָחָה אֲנִי עוֹשֶׂה בְּמַלְכוּתְךָ — Haman continued: “Perhaps you will say that by killing out the Jews I will make a bald spot in your kingdom, i.e. one section of your kingdom will be depopulated; מְפוֹרָדִין הֵם בֵּין הָעַמִּים — that is not the case, for they are scattered abroad among the nations. ^[48] — שָׁמָּא תֵּאמְרָא אֵית הִנָּאָה מִיְנֵיהוּ — Perhaps you will say that there is some benefit that can be gotten from them, so that it is unprofitable to destroy them; מְפוֹרָדִין כְּפָרִידָה זֶה שְׂאִינָה עוֹשֶׂה פִירוֹת — this is not the case, for ‘*meforad*’ — they are like the mule, which does not bear fruit, ^[49] i.e. they do not produce anything worthwhile. — וְשָׁמָּא תֵּאמְרָא אֵיבָא מְדִינְתָא מִיְנֵיהוּ — And perhaps you will say that a small province is made up of them, so you do not wish to destroy one of your provinces by destroying them; בְּכָל מְדִינוֹת מַלְכוּתְךָ — The verse teaches that Haman replied to this that the Jews are *‘in all the provinces of your kingdom.’*”^[50]

Haman continued (as stated in the verse):

דְּלֹא אָבְלִי „וְדִתֵּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל-עַם” — *“Their laws are different from all the other nations.*” — וְלֹא נִסְבִּי מִיְנֵן — For they do not eat from our food — וְלֹא מְנִסְבִּי לָן — and they do not marry our women — וְלֹא מְנִסְבִּי לָן — and they do not marry their women to us.” Haman continued (as stated in the verse): “*And they do not observe the king’s laws,*”^[51] — וְאֵת דְּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים: — *“And they do not observe the king’s laws, for they waste the whole year, avoiding the king’s work, with the excuse: Today is the Sabbath or today is Passover.”*”^[52]

Haman continued (as stated in the verse):

דְּאָבְלוּ „וְלִמְלָךְ אֵין שׁוּה לְהַנִּיחָם” — *“And it is of no benefit to the king to tolerate them,*”^[53] — וְאֵפִילוּ נוֹפֵל זָבֹוב בְּכוֹסוֹ: — for they eat, drink and mock the throne: — וְשָׁתוּ וּמָבֹזוּ לִיהוָה לְמַלְכוּתוֹ — and they do not marry our women — וְלֹא מְנִסְבִּי לָן — and they do not marry their women to us.” Haman continued (as stated in the verse): “*For even if a fly falls in a glass of wine of one of them, he casts away [the fly] and drinks [the wine].*” — וְאֵם אֲדוֹנֵי הַמֶּלֶךְ נוֹגַע בְּכוֹסוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶן — But if my master, the king, touches a glass of wine of one of them, — וְחֹבְטוֹ בְּקֶרֶקַע וְאֵינוֹ שׁוֹתֵהוּ — [that person] throws it to the ground and does not drink it!”^[54]

Haman continued (as stated in the next verse):

“*If it pleases the king, let it be written to destroy them, and ten thousand talents of silver etc. I will weigh in the hands of those who take charge of business, to bring it into the king’s treasuries.*”^[55]

The Gemara remarks:

52. *today is the Sabbath, today is Passover.* Every day they have an excuse for not working; either it is the Sabbath or Passover, on which their religion forbids them to work (*Rashi*; cf. *Maharsha* and *Ben Yehoyada*).

גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם — אמר ריש לקיש — **It was clearly known in advance before He Who spoke, and the world came into being, i.e. God, שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל — that Haman was destined to weigh out shekalim (i.e. silver coins) for the purpose of destroying the Jews. לפיכך הקדים שקליהן לשקליו — Therefore, He caused the Jews to precede their shekalim to [Haman's] shekalim. והיינו דתנן — And thus we learned in a Mishnah: ^[56] באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים — ON THE FIRST OF ADAR, THEY [the Sanhedrin] PROCLAIM REGARDING the payment of THE SHEKALIM, ^[57] AND REGARDING KILAYIM. ^[58]**

The Megillah continues:

„ויאמר המלך להמן הכסף נתון לך והעם לעשות בו כטוב בעיניך” — **And the king said to Haman: “The silver ^[59] is given to you, and the nation [is also given to you] to do with as you see fit.”**^[60]

The Gemara explains this with a parable:

אמר רבי אבא — **R' Abba said:**

משל דאחשורוש והמן למה הדבר דומה — **The example of Achashverosh and Haman, to what is [it] comparable? ^[1] לשני בני אדם לאחד היה לו תל בתוף שדהו — To two people, one of whom had a mound of dirt in his field, ^[2] ולאחד היה לו חריץ בתוף שדהו — and another one of whom had a ditch in his field. ^[3] בעל חריץ אמר — The owner of the ditch said to himself: **How I wish** the owner of the mound **would give me this mound** in exchange for payment, so that I can fill in my ditch. **אמר** — **And the owner of the mound said** to himself: **How I wish** the owner of the ditch **would give me the use of this ditch** in exchange for payment, so that I can remove the mound of dirt from my field and dump it into his ditch. Each one needed the other, and hoped for the other's cooperation. **לימים נדדו ונאצלו זה — After some days these two men encountered one another. התל — [The owner of the ditch] said to the owner of the mound: מכור לי תילך — Sell to me your mound. אמר לו — The owner of the mound said to him: Take it for free, and would it were so!** Similarly, both Achashverosh and Haman wished to destroy the Jews. Thus, when Haman offered to purchase the right to do so, Achashverosh gladly gave his consent for no payment at all.^[4]**

QUESTION

Where did Haman come up with the number 10,000 silver coins?

תוספות

תוספות מגילה טז.

ודחי עשרה אלפי ככרי כספא - שמעתי שעשרה אלפי ככר כסף עולין חצי שקל לכל אחד מישראל שהיו שש מאות אלף כשיצאו ממצרים ואמר שיתן לאחשורוש כל פדיונם ודוק ותשכח.

17. [As stated in Esther 3:9.] Tos. (ר"ה ורחי.) Tos. cites an explanation that Haman chose this amount because it equals the total amount of half-shekalim given by an entire generation of Jews (reckoned as 600,000 men, the number of Jewish men over twenty who were freed from Egypt). Bach calculates this as follows: A normal lifespan is seventy years, and the obligation to contribute the yearly a half-shekel begins at age twenty. Thus a man ordinarily contributes 25 shekalim [50 half-shekalim] over the course of his life. 600,000 men, then, contribute 15,000,000 shekalim [25 x 600,000]. An ordinary kikar of silver is 1,500 shekalim (in contrast to the Temple kikar, which is 3,000 shekalim). Thus, 15,000,000 shekalim is 10,000 kikar [15,000,000 divided by 1,500], the amount that Haman gave Achashverosh for the right to destroy the Jews (see also Pnei Yehoshua).

THE BEGINNING OF THE OVERTURN OF THE DECREE:

מגילה דף טז

דיסקרתא. כפר: נהרא. לטול מכס: ארבנן. תלמודי: הלכות קמיצה. דושע צעניו של יוס ושהה עשר ניטון היה? הוא יוס מנופת העומר: ואשקול צמיויא. וטול שערי: אסרתיהו. למה עליהן להפילן: אומני. ספרים: וזוא. זוג של ספרים כעין מספרים: ציין. כלי חרס: ואתעניתו. יוס

ששמשו מוחק וגבריא אל כותב אמר רבי אסי דרש ר' שילא איש כפר מתרחא ומה כתב שלמטה שלכותן של ישראל אינו נמוחק כתב שלמעלה לא כל שכן? לא נעשה עמו דבר אמר רבא לא מפני שאוהבין את מרדכי אלא מפני ששונאים את המן? הכין לו תנא לו הכין? ועשה כן למרדכי אמר ליה מנו מרדכי אמר ליה? דיהודי אמר ליה טובא מרדכי איכא ביהודאי אמר ליה? הוישב בשער המלך אמר ליה? סני ליה בחד דיסקרתא? נמי בחד נהרא אמר ליה הא נמי הב ליה? אל תפל דבר מכל אשר דברת? ויקח המן את הלבוש ואת הסוס אול אשכחיה דיתבי רבנן קמיה ומחוי להו הלכות קמיצה לרבנן כיון דהוייה מרדכי דאפיק לקבליה וסוסייה מיחד בידיה מורתת אמר להו לרבנן האי רשיעא למוקמל נפשי קא אתי זילו מקמיה די לא תכוו בנחלתו בההיא שעתא נתעמף מרדכי וקם ליה לצלותא אתא המן ויתבי ליה קמיהו ואוריך עד דסליק מרדכי לצלותיה אמר להו במאי עסקיתו אמרו ליה בזמן שבת המקדש קיים מאן דמנדב מנחה מייתי מלי קומציה דסולחא? ומתכפר ליה אמר להו אתא מלי קומצי קמוחא דידכו ודחי עשרה אלפי ככרי כספא דידי אמר ליה רשע? עבד שקנה נכסים עבד למי ונכסים למי אמר ליה קום לבוש הני מאני ורכוב האי וסויא דבעי לך מלכא אמר ליה לא יכילנא עד דעיילנא לבי בני ואשקול למויאי דלאו אורח ארעא לאשתמושי במאני דמלכא הכי? שדרה אסתר ואסרתיהו לכולהו בי בני ולכולהו אומני עייליה אירו לבי בני ואסחיה ואילו ואייתי וזוא מכותיה וקא שקול ביה מויה בהדי דקא שקול ליה אינגד ואיתנח אמר ליה אמאי קא מיתנתת אמר ליה נהרא דרוה חשיב ליה למלכא מכולהו וברבנותו השתא לישוייה בלאני וספר אמר ליה רשע ולאן ספר של כפר קרצום היית תנא המן ספר של כפר קרצום היה עשרים ושנים שנה בטר דשקלינהו למוייה לכשינתו למאנה אמר ליה סק ורכב אמר ליה לא יכילנא דכחישא חילאי מימי תעניתא? גחין וסליק בי סליק בעמ ביה אמר ליה לא כתיב לבו? בנפל אויבך אל תשמוח אמר ליה הני מולי בישראל אבל בדידכו כתיב? ואתה על כמותימו תדרוך? וקא לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו כי הוה נקיט ואייל בשבילא דבי המן חיותיה ברתיה דקיימא איגורא סברה האי דרכיב אבוה והאי דמסוגי קמיה מרדכי שקלה עציצא דבית דרמא וידימיה עינייה דארבא דלו ויזויה? ומה דרמא היא והיא ויאורי

ודחי עשרה אלפי ככרי כספא. שמעתי שעשרה אלפי ככר כסף עולין חצי שקל? לכל אחד מישראל שהיו שש מאות אלף כשיצאו ממצרים? ואמר שיתן לאחשורוש כל פדיונם? ודוק ותשכח:

answered him: This, too, give him. This last reply of Achashverosh is indicated by the words: "אל-תפל דבר מכל אשר דברת", — *Do not omit anything from all that you suggested.*^[8]

Haman was forced to carry out the king's order and:

אָזל ^[9] — *Then Haman took the garments and the horse.* וַיִּקַּח הַמֶּן אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס׃ — **He went and found that rabbis** ^[10] **were sitting before [Mordechai],** — **and he was demonstrating the laws of *kemitzah*** ^[11] **to these rabbis.** ^[12] **When Mordechai saw that [Haman] was coming towards him with [the king's] horse held in his hand, he became afraid.** אָמַר לְהוּ לְרַבְּנָן — **[Mordechai] told the rabbis:** הָאִי רְשִׁיעָא לְמִיקְטֵל נַפְשֵׁי קָא אָתֵי — **This wicked man is coming to kill me.** וַיֵּלֶךְ וַיִּתְּרֵם מִמֶּנּוּ — **Move away from him so that you too are not burned by his coal.** ^[13] אָמַר — **At that moment, Mordechai wrapped himself in his cloak and stood up to pray.**

The Gemara relates the encounter with Haman:

וְאוֹרֵיךְ עַד דְּסָלִיק מִרְדְּכַי, אָתָּא הַמֶּן וַיִּתֵּיב לֵיהּ קַמֵּיהּ — **Haman came and sat before them,** אָמַר לְהוּ בְּמַאי עֲסָקִיתוּ. — **and waited until Mordechai finished his prayers.** אָמְרוּ לֵיהּ בְּזִמְנָא שְׂבִיתָ? — **He asked [the disciples]: With what topic of study are you occupied?** מָאן דְּמַנְדֵּב, הֵמָּקְדֵּשׁ קָיִים — **They answered him: When the Holy Temple was in existence,** מִיָּתֵי מְלִי קוּמְצִיָּה דְּסוּלְתָא וּמִתְכַּפֵּר לֵיהּ בְּרִיחַתָּא — **one who pledged a *minchah* offering** ^[14] **brought a fistful** ^[15] **of fine flour and would gain atonement through it.** ^[16] אָמַר לְהוּ וְדַחֵי — **[Haman] said to them: Your fistful of flour has come** וְדַחֵי — **and pushed aside my ten thousand silver talents, which I was willing to pay Achashverosh to destroy the Jews.** ^[17] אָמַר לֵיהּ רְשָׁע — **[Mordechai,] upon hearing this, said to [Haman]: Villain!** עֵבֶד שְׂקֵנָה נְכֻסִים עֵבֶד לְמִי וְנְכֻסִים לְמִי — **If a slave acquires property, to whom does the slave belong and to whom does the property belong?** It certainly belongs to his master! Since you are my slave, ^[18] that money was mine, not yours.

After this dialogue:

אָמַר לֵיהּ קוּם לְבוּשׁ הַגִּי מְאֵנִי וּרְכֹב הָאִי סוּסֵי — **[Haman] said to [Mordechai]: Arise, put on these garments, and ride this horse,** דְּבַעֵי לָךְ מִלְכָּא — **for the king wishes you to do so.** אָמַר לֵיהּ לֹא יִבְלִינָא עַד דְּעֵוִילָנָא לְבִי בְּנִי וְאַשְׁקוּל לְמוֹזֵיאָא — **[Mordechai] responded to him: I cannot do so until I first go to the bathhouse and have my hair cut,** ^[19] דְּלֹא אוֹרַח אֲרַעָא — **for it is not proper** ^[20] **to use the garments of the king in**

מתנות לאביונים

The verse in the *Megillah* (9, 22) states: "To mark them as days of feasting and merriment and sending portions (*Mishloach Manot*) to one another, as well as giving gifts to the poor (*Matanot La'Evyonim*)." The *Gemara* in *Megillah* (7a) states that "*Mishloach Manot*" refers to sending two food portions to one person, while "*Matanot La'Evyonim*" refers to giving two gifts to two people, i.e. one gift per person. (This is because "*Manot*" refers to at least two portions, "*Matanot*" refers at least two gifts, and "*Evyonim*" is at least two poor people. The verse does not say, "Sending a portion to one another as well as giving gifts to a pauper").

נאמר במגילת אסתר (ט, כב): לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה וְ"מִשְׁלֹחַ מְנוֹת" אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְ"מִתְּנוֹת לְאֲבִיוֹנִים".

ובגמרא במסכת מגילה (דף ז). אמרו, משלוח "מנות" שתי מנות לאיש אחד. "ומתנות לאביונים", שתי מתנות לשני בני אדם. (כי מיעוט "מנות", שתיים, מנה אחת ועוד מנה. ומיעוט "מתנות", שתיים, מתנה ועוד מתנה אחת. וכן מיעוט "אביונים" שתיים. שכן לא נאמר "משלוח מנה איש לרעהו ומתנה לאביון").

WHAT MUST ONE GIVE?

In order to fulfill this Mitzvah, one need not give actual gifts; rather, it is permissible to donate money to the needy so that they will have the means to purchase food for the *Purim* feast.

ומצות מתנות לאביונים, אינה דוקא במתנות ממש, אלא רשאי לתת לאביונים מעות (כסף), כדי שיוכלו לקנות ממנו צרכי סעודת פורים.

HOW MUCH MUST ONE DONATE?

One who is G-d-fearing should distribute *Matanot La'Evyonim* generously and joyfully and one's reward will be great indeed. How much must a person donate as *Matanot La'Evyonim*? Although, according to the letter of the law there is no set amount for this gift, and one fulfills his obligation by giving even a few cents per pauper. Nevertheless, it is preferable to spend more on *Matanot La'Evyonim* than on the *Purim* feast or *Mishloach Manot*. One should preferably give enough so that the pauper will be able to make use of the sum for the *Purim* feast.

ירא שמים יתן מתנות לאביונים בעין יפה ובסבר פנים יפות, והנה שכרו ופעולתו לפניו. וכמה הוא חיוב מתנות לאביונים? הנה מעיקר הדין אין קצבה במעות פורים, כי מן הדין די בנתינת פרוטה, שהוא סכום הקטן שיש בכל מקום (וכגון בארץ ישראל מטבע של חצי שקל וכדומה), ומכל מקום כאמור, עדיף להרבות במתנות לאביונים, מלהרבות בסעודת פורים ובמשלוח מנות. ועל כל פנים נכון שלא יפחות מסכום שיוכל האביון לעשות ממנו סעודת פורים.

THE DIFFERENCE BETWEEN MISHLOACH MANOT AND MATANOT LA'EVYONIM

Mishloach Manot must be sent in a way the recipient will know who the sender is, and the sender knows who the recipient of his gifts is. This is because the primary reason behind *Mishloach Manot* is in order to increase camaraderie among the Jewish nation. On the other hand, Regarding *Matanot La'Evyonim*, it is indeed permissible to send these gifts to the poor anonymously such that the donor and recipient do not know each other's identities.

Similarly, whereas regarding *Mishloach Manot* one must send actual food gifts (or beverages), regarding *Matanot La'Evyonim* this is not the case; one may donate money instead.

יש לתת את המשלוח מנות, באופן שהמקבל ידע ממי קיבל את המעות, והנותן ידע למי נותן. וזאת משום שטעם המצוה של משלוח מנות, הוא בכדי להרבות אהבה ואחוה בין בני אדם. אולם לענין מתנות לאביונים אין הדין כן, אלא רשאי לתת את המתנות באופן שהאביון לא ידע ממי קיבל, וכן הנותן לא ידע למי נותן. וכן במשלוח מנות, יש לתת מנות ממש, כלומר, דברי מאכל ומשקה, מה שאין כן במתנות לאביונים יכול לתת לאביונים מעות, שיוכלו לקנות מהם צרכי הסעודה.

THE IMPORTANCE OF MATANOT LA'EVYONIM

The Rambam (*Megillah* Chapter 2) writes: "One must send one's friend two portions of meat or two cooked foods or two food items, as the verse states, 'And sending portions to one another,' which means two portions to one person. The more friends one sends to, the more praiseworthy one is. One must also distribute monetary gifts or food items to the poor on *Purim* day, no less than one gift to two poor people, as the verse states, 'And gifts to the poor'. It is more important for one to distribute more gifts to the poor than to spend a large amount on one's feast or send food portions to many friends, for there is no greater and more splendid joy than gladdening the hearts of the poor, orphans, widows, and converts; one who gladdens these downtrodden souls is comparable to the holy presence of Hashem Himself, as the verse states, 'To revive the spirit of the downtrodden and to revive the soul of the oppressed.'

וכתב הרמב"ם (הלכות מגילה פרק ב), חייב אדם לשלוח לחברו שתי מנות בשר, או שני מיני תבשיל, או שני מיני אוכלים (מאכלים), שנאמר: ומשלוח מנות איש לרעהו, שתי מנות לאיש אחד, וכל המרבה לשלוח לרעים הרי זה משובח. וחייב לחלק לעניים מעות או מיני אוכלים ביום הפורים, לא פחות משני עניים, שנותן לכל אחד מתנה אחת, שנאמר: ומתנות לאביונים. ומוטב לאדם להרבות במתנות לאביונים יותר מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לחברים, שאין שמחה גדולה מפוארה יותר מלשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האומללים הללו, הרי הוא דומה לשכינה, שנאמר: "להחיות רוח שפלים ולהחיות נפש נדכאים".

GIVING MATANOT LA'EVYONIM TO A CHARITY TREASURER

One who gives money to a charity treasurer who will subsequently distribute this sum to the needy on *Purim* day on the donor's behalf has fulfilled his obligation, since "one's messenger is tantamount to himself." This is the prevalent custom today as many people give their *Matanot La'Evyonim* to trustworthy agents and they in turn distribute the money on the donors' behalf on *Purim* day. It is actually better to fulfill the *Mitzvah* in this way rather than to give the money to such people whom

הנותן מעות לגבאי צדקה, שהוא מחלקם לעניים בו ביום, יוצא ידי חובת מתנות לאביונים, ששלוחו של אדם כמותו. וכן נוהגים רבים כיום, שהם נותנים לגבאי נאמן את כספי המתנות לאביונים, והוא שלוחם לתת את כספי המתנות לעניים ביום הפורים. ועדיף לנהוג כן ממה שיתן בעצמו את המעות, לאביונים כאלה אשר אינו יכול לדעת בודאות אם הם ראויים למתנות אלו.

וכבר הזהרנו בעבר על הצורך לשים לב שגבאי הצדקה הם אנשים יראי שמים, ולא לסמוך בעיניים עצומות על ועדי הצדקה למיניהם.

one cannot ascertain if they are genuinely needy or not.

Nevertheless, care should be taken to donate this money to charity treasurers or organizations run by people who are known to be of impeccable honesty and integrity, as opposed to relying on just any organization blindly.

KEEP IN MIND

All the money you given on *Purim* to the poor should be with intent to fulfill the *Mitzva* of *Matanot La'evyonim*, since even the smallest amount is good.

However, you should still give two poor people a significant amount of a meal.

If you are giving money to a fund for *Matanot La'evyonim*, you should clarify, that the money will be distributed on *Purim* in America.

THE CUSTOM OF THE "COMMEMORATION OF THE HALF-SHEKEL"

It is customary to donate money before *Purim* as "a commemoration of the Half-Shekel" which was donated by the entire Jewish nation when the *Bet Hamikdash* stood. This money is customarily collected on the eve of *Purim* before reading the *Megillah*, as our Sages tell us (*Megillah* 13b) that "it is revealed and known before the Creator of the world that *Haman* would, in the future, weigh *Shekalim* against the Jews, therefore, He preceded their *Shekalim* to his." Nevertheless, one may donate this sum before this time, any time following *Rosh Chodesh Adar*.

The *Poskim* write that nowadays one should be careful not to call this sum of money "the Half-Shekel," rather, "a commemoration of the Half-Shekel," for if one would call it the former, there is concern that this money may be consecrated to the *Bet Hamikdash*,

נוהגים לתת לפני פורים מעות "זכר למחצית השקל", כמו שהיו כל ישראל נותנים בזמן שבית המקדש היה קיים. ונוהגים לגבות את המעות בבית הכנסת בליל פורים קודם קריאת המגילה, וכמו שאמרו חז"ל (מגילה דף יג ע"ב) "גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהם לשקליו". ומכל מקום רשאי כל אחד להקדים את מתן המעות.

כתבו הפוסקים שיש להזהר שלא לקרוא למעות אלו בזמן הזה "מחצית השקל" אלא רק "זכר למחצית השקל" משום שיש לחוש לכתחילה, שאם יקרא להם "מחצית השקל" הרי שמעות אלו תהיינה "הקדש" לבית המקדש, והן אסורות בהנאה, ולא יהיה אפשר לתת אותם לעניים.

וכן נזכר בפירוש בתשובות הגאונים, "מה שמכריזים על השקלים במקומכם (כלומר, כגון שקוראים לשקלי הצדקה "מחצית השקל"), לא

and thus be prohibited to benefit from, thereby prohibiting its distribution to the poor.

This is mentioned openly in the Responsa of the *Geonim* that "calling Tzedakah money 'the Half-Shekel' is improper and this money becomes prohibited to benefit from" Thus, it is proper to call it, a "commemoration of the Half-Shekel" in order to avoid any doubt.

AMOUNT ONE SHOULD DONATE

What is the amount one should donate in commemoration of the Half-Shekel?

The actual Half-Shekel coin amounted to the weight of nine grams of pure silver. However, if one's financial situation does not allow one to donate this amount, donating any coin in commemoration of the Half-Shekel is sufficient.

Women must also donate money in commemoration of the Half-Shekel and it is proper for one to donate this amount for one's small children as well. Some have the custom to donate this amount for their unborn babies as well. (*Torat Ha'Mo'adim*)

This money must be given as charity to the poor. Hagoan Harav Chaim Palagi writes in his *Sefer Ruach Chaim* (Chapter 694, Subsection 2) that this money should be given to needy Torah scholars who toil tirelessly in Torah. This is the most important charity of all. Whoever works to raise the glory of the Torah and those who study it shall merit seeing the raised glory of Israel. As our Sages tell us (*Baba Batra* 10b):

יפה הם עושים, שקוראים אותם שקלים, ונאסרו איסור הנאה". ולכן נכון לומר רק "זכר למחצית השקל", שבזה יוצאים ידי כל חשש.

כמה הוא הסך שיש לתת זכר למחצית השקל?

שיעור מחצית השקל הוא סכום השווה לעשרה גרם כסף טהור (ומעט פחות מכך), ומכל מקום מי שקשה עליו לתת סכום זה מחמת מצבו הכלכלי, די שיתן מטבע אחד זכר למחצית השקל, וכגון מטבע של חצי שקל של זמנינו.

גם נשים צריכות לתת זכר למחצית השקל, וטוב לתת גם עבור ילדיו הקטנים, ויש נוהגים לתת גם עבור עוברים שבמעיי אימם.

למי צריך לתת את הכסף?

הכסף צריך להינתן לצדקה לעניים. והגאון רבי חיים פלאג'י בספר רוח חיים (סימן תרצד סק"ב) כתב שיש לתרום את המעות לתלמידי חכמים עניים השוקדים על דלתות התורה, ונתינה זו היא צדקה חשובה ביותר. וכל המשתדל להיות עושה ומעשה להרים קרן התורה ולומדיה, יזכה לראות בהרמת קרן ישראל. וכמו שאמרו (בבא בתרא י:): במה תרום קרנם של ישראל ב"כי תשא".

שיעור הסכום של מחצית השקל למהדרין בשנה זו הינו כתשעה עשר שקלים בקירוב, ויתכנו שינויים קלים בכל יום

“Through what merit will the glory of Israel be raised? Through ‘*Ki Tisa*’ (donating charity).”

חיוב מחצית השקל עבור ילדים קטנים עיקרו חצי מטבע היוצא – כלומר בארץ ישראל חצי שקל וכן כל כיוצא בזה.

The appropriate sum that one should donate in commemoration of the Half-Shekel this year is approximately \$ 6.20 (USD) per person. (For those residing in Israel, based on the recent USD to NIS conversion rate, the sum this year is approximately 20 NIS per person.)

The minimum amount of the donation for the commemoration of the Half-Shekel for small children is the value of a coin which is a half of the local currency. Example: In the United States this would be a half-dollar coin, hence, the donation would equal fifty cents. (In Israel, this would be the Half-Shekel [NIS] coin.)

THREE COINS

The *Rama* (Chapter 694) writes that it is proper to donate the sum in commemoration of the Half-Shekel in the form of three coins in commemoration of the fact that the verse states “the donation of Hashem” three times in the portion of the Torah corresponding to the Half-Shekel. This custom is quoted by Hagaon Harav Chaim Palagi as well as by Maran zt”l in his *Chazon Ovadia-Purim* (page 103).

כתב הרמ”א (סימן תרצד), שטוב לתת את סכום זכר למחצית השקל בשלושה מטבעות, לזכר מה שנאמר בפרשת מחצית השקל שלוש פעמים “תרומת ה’”. ומנהג זה הובא על ידי הגאון רבי חיים פלאג’י, וכן הביאו מרן רבינו הקדוש זצ”ל בספר חזון עובדיה (עמוד קג).

“When Adar Begins, We Increase Our Joy”

The *Gemara* in *Masechet Ta’anit* (29a) says, “Rabbi Yehuda son of Rav Shmuel ben Shilat taught in the name of Rav: Just as when the month of *Av* begins, we diminish our happiness, so too, when *Adar* begins, we increase our happiness. Rav Papa says, therefore, if a Jew has a court case with a non-Jew pending, he should avoid having it during the month of *Av* when the Jewish nation’s fortune is bad and try to have it held during the month of *Adar* when the Jewish nation’s fortune is good.”

The source for this is based on a verse in *Megillat Esther* which states, “And the month which was switched for them from tragedy to joy,” which teaches us that the good fortune of this month brings about salvation and goodness for Israel since their fortune is optimal during this month.

Nevertheless, Hagoan *Chatam Sofer* (Chapter 160) points out the distinction in the words of *Maran Ha’Shulchan Aruch* in that whereas in the laws of *Tisha Be’av* (Chapter 551), *Maran* quotes the words of the Sages that when *Av* begins, we decrease our joy, *Maran* does not quote the corresponding teaching that when the month of *Adar* begins, we increase our joy. Furthermore, the *Rambam*

משנכנס אדר מרבין בשמחה

בגמרא במסכת תענית (דף כט.) אמר רבי יהודה בנו של רב שמואל בן שילת משמו של רב, כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה. אמר רב פפא, הלכך כל אחד מישראל שיש לו דין (דהיינו משפט) עם נכרי (גוי), ישתמט ממנו בחודש אב, משום רוע מזלם של ישראל בחודש אב, וישתדל שיצא הדין בחודש אדר משום שאז מזלם של ישראל הוא טוב מאד.

ומקור הדברים, הוא כמו שנאמר במגילת אסתר, “והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה”, ללמדנו, שמזל החודש גורם הצלה וטובה לישראל, שבחודש זה מזלם הוא טוב.

אולם הגאון החתם סופר (סימן קס) העיר, שמרן השלחן ערוך בהלכות תשעה באב (סימן תקנא) הביא את דברי חז”ל שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, אבל את מאמר חז”ל שמשנכנס אדר מרבין בשמחה, לא הביא בשלחן ערוך. גם רבינו הרמב”ם לא הזכיר בכלל את דברי חז”ל הללו.

וכתב החתם סופר ליישב, שיתכן שהרמב”ם ומרן השמיטו את הדין שיש לשמוח בחודש אדר, משום שרב פפא, שאמר שיש להשתדל ולכוין את הדין (המשפט) עם הגוי דוקא בחודש אדר, זהו משום שהוא סובר שיש מזל לישראל, כלומר, שגם עם ישראל כפופים למזלות, ולכן

does not quote this teaching of our Sages at all.

The *Chatam Sofer* explain that it is possible that the reason why the *Rambam* and *Shulchan Aruch* omitted this law of rejoicing during *Adar* is because Rav Papa who maintained that one should try to schedule a court case with a non-Jew to be held specifically during the month of *Adar* is because he is of the opinion that the Jewish nation is subject to the influence of the constellation and during *Adar* when their fortune is good, this is cause for celebration. On the other hand, we maintain that the Jewish nation is not subject to the influence of the stars (based on the *Gemara* end of *Shabbat*) and thus, the *Rambam* and *Maran* did not mention this law regarding the month of *Adar* at all.

However, many *Poskim* defend the ruling of Rav Papa that when *Adar* begins, our joy increases; some actually post animated signs during the month of *Adar* to that effect. Although we maintain that the Jewish nation is not subject to the influence of the constellations, there is still room to rejoice during these days because this entire month has been switched from mourning to rejoicing in the times of our forefathers. The reason why *Maran* omits this law is because he had already written (in Chapter 688) that some rule that one may read the *Megillah* from the beginning of the month of *Adar*. Thus, the entire month of *Adar* is certainly a time for rejoicing. The *Sefer Hitorerut Teshuva* (Chapter 473) resolves this issue likewise. In previous years, we

בחודש אדר מזלם הוא טוב מאד ועליהם לשמוח. אבל אנחנו פוסקים כדעת האומרים (בסוף מסכת שבת) שאין מזל לישראל, כי ישראל אינם כפופים למזלות, ולכן הרמב"ם ומרן כלל לא הזכירו את הדין הזה לגבי חודש אדר.

אולם רבים מהפוסקים כתבו שיש לקיים את דברי רב פפא ש"משנכנס אדר מרבין בשמחה", ויש מקומות שאף מציינים זאת בכתובת בולטת. וגם אם אנו סבורים ש"אין מזל לישראל", עדיין יש לשמוח בימים הללו, משום שחודש זה כולו נהפך לשמחה בימי אבותינו, וכולו ראוי לשמחה. ומה שמרן השלחן ערוך לא הזכיר את הדברים, הוא משום שכבר כתב בפירושו (בסימן תרפח), שיש אומרים שאפשר לקרוא מגילה כבר מראש חודש. ואם כן בודאי מובן שכל ימי חודש אדר הם ימי שמחה. וכן הסביר בספר התעוררות תשובה (סימן תעג). ובשנים קודמות הסברנו את הדברים עוד על פי דברי הריטב"א ועוד, על פי מה שכתב בזה מרן רבינו זצ"ל.

ובטעם השמחה בחודש אדר, האריך הגאון הראשון לציון רבינו יצחק יוסף שליט"א בספרו ילקוט יוסף (עמוד קצב), וכתב שיש בשמחת חודש אדר משום הודאה לה' יתברך על הנסים שנעשו לישראל בימים אלה. וכן יש בזה משום ציון וסימן שהימים הללו מסוגלים לטובה ולברכה.

ועוד הוסיף, שכשם שבימי חודש אב, ממעטין בשמחה עוד ועוד עד לשיא האבלות ביום תשעה באב, כמו כן בחודש אדר, מרבין בשמחה כדי להתכונן לקראת השמחה הגדולה שיש ביום הפורים עצמו.

have explained this matter further based on the words of the *Ritba* and as discussed in the works of *Maran zt"l*.

The great Rishon Le'Zion, Hagaon Rabbeinu Yitzchak Yosef *Shlit"l*, explains (in his *Yalkut Yosef- Purim*, page 192) that the reason for rejoicing during the month of *Adar* is out of thanksgiving to Hashem for all the miracles he performed for us during this period. It is also an indication that these days are auspicious for goodness and blessings.

He adds, that just as during the month of *Av*, we progressively decrease our joy until the epitome of mourning on the Ninth of *Av*, during the month of *Adar*, we progressively increase our joy in preparation for the most joyous day of the month, the day of *Purim*.

He quotes the *Sefer Sefat Emet* (on *Ta'anit* *ibid.*) who explains that it is possible that since during the month of *Adar* during the eras of the *Mishkan* (Tabernacle) and the first and second *Bet Hamikdash* the Half-Shekel coins were collected in the *Bet Hamikdash* and the Jewish nation donated them joyously, there was a spirit of great joy in the world. Until this very day, from the time *Parashat Shekalim* is read in the synagogue (on the Shabbat of or preceding *Rosh Chodesh Adar*), a great joy is awakened in the world.

ועוד הביא בשם ספר שפת אמת (על מסכת תענית), שבימי חודש אדר מתעוררת שמחה גדולה בעולם, משום שבימים הללו היו רגילים עם ישראל להביא את תרומותיהם במחצית השקל לבית המקדש, ובאותם הימים היו עם ישראל נותנים את התרומה בשמחה גדולה כמו שמבואר בכמה מקומות, וכן היה גם בימי המקדש השני, שהיו מתנדבים בשמחה, ועדיין עד היום הזה השמחה נמצאת בחודש אדר והיא מתעוררת על ידי כך שקוראים בבית הכנסת בפרשת שקלים.

